

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3259/2016. (XII. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.32.486/2015/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságnál, amelyben az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.32.486/2015/3. sorszámu végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték. Az indítványozók kérelmezték továbbá az Alkotmánybíróságtól, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 359/C. § (2) bekezdésére tekintettel hívja fel az elsőfokú bíróságot a jogerős végzés végrehajtásának az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig történő felfüggesztésére.
- [2] Az indítványozók indítványukban előadták, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság V. kerületi Rendőrkapitánysága gyülekezési joggal való visszaélésre hivatkozva szabálysértési eljárást folytatott le ellenük a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 189. § (1) bekezdés c) pontja alapján, és az indítványozókat 50 000, illetve 75 000 forint pénzbírsággal sújtotta. Az indítványozók a határozattal szemben kifogással éltek a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál, amely végzésével a szabálysértési hatóság 01805/637-15/2015.szabs. számú határozatát hatályában fenntartotta, illetve a kiszabott 50 000 forint pénzbírságot 10 000 forint pénzbírságra mérsékelte.
- [3] Az ügy előzménye, hogy az indítványozók 2015. május 7-én, Budapesten a Széchenyi tér 2. szám alatt demonstrációt tartottak. A program alapján 12 órakor egy petíciót kívántak átnyújtani Kövér László házelnöknek, aki azonban nem fogadta őket, a petíciót pedig nem vették át. A sikertelen petíció átadási kísérlet után az indítványozók állítása szerint a Széchenyi téri demonstráció befejeződött, majd egy, a József Attila utcán kijelölt gyalogos átkelőhelyet „blokádnak alá vettek”, amelynek célja az volt, hogy hangot adjanak elégedetlenségüknek.
- [4] Az indítványozók álláspontja szerint azzal, hogy az eljáró bíróság helyben hagyta a szabálysértési hatóság határozatát, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető joguk sérült, amely szerint „mindenkinek joga van a békés gyülekezésre”. Az indítványozók véleménye szerint a bíróságnak téves azon következtetése, amely szerint a szervezők az általuk bejelentett demonstrációt áttérték egy másik helyszínre, és ezzel annak napirendi pontjától eltértek volna, amely végső soron szabálysértést eredményezett. Álláspontjuk szerint a József Attila utcában megtartott tiltakozás nem osztja az alapidemonstrációt, hanem attól teljes mértékben elkülönült. Véleményük szerint a József Attila utcában megtartott rendezvény „egy spontán demonstráció volt, amely ugyanúgy alkotmányos védelmet élvez, és törvény által deklarált intézmény”, amelynek jogszerű keretek között történő gyakorlása nem minősül szabálysértésnek. Az indítványozók hivatkoztak arra is, hogy rendezvényük teljes mértékben megfelel a 75/2008. (V. 29.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalt spontán tüntetés definíciójának, valamint utaltak a *Bukta és társai kontra Magyarország* ügyre is (25691/04., 2007. július 17.). Ennek megfelelően az indítványozók sérelmezték, hogy a bíróság végzésében tévesen helyezkedett azon álláspontra, hogy nem különítette el a spontán tüntetést az aznapra bejelentett demonstrációtól, hiszen az „alapidemonstráció” a sikertelen petíció átadással befejeződött. Kifejtették továbbá, hogy a bíróság az eljárás során mindvégig hibás alapon járva, téves következtetéseket vont le, egybenmosta a két rendezvényt, ezzel egyrészt megtagadta a rendezvény spontán tüntetés jellegét, másrészt tévesen kötelező bejelentési kötelezettséghez kötötte mindezt.
- [5] Kifejtették végül, hogy a bíróság a határozat helybenhagyásával egy olyan diszkriminációs helyzetet teremtett, amely hátrányos megkülönböztetést eredményez az egyébként jogszerűen eljáró, gyülekezési szabadságukat gyakorló személyek irányában, akik egy engedélyezett rendezvényt követően spontán gyülekezési jogukat kí-

vánják gyakorolni. Érvelésük alapján ez „azt az üzenetet közvetíti a társadalom számára, hogy soha, semmilyen körülmények között ne jelentsenek be semmilyen rendezvényt, hiszen egy ezt követően tartott, jogszerű spon-tán tüntetés szabálysértésnek minősülhet.”

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt formai és tartalmi feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [7] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [8] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a formai befogadhatósági feltételeknek megfelel: az indítványt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt törvényi határidőn belül terjesztették elő (az indítványozók részéről a bírói döntés kézhezvételének időpontja 2016. február 8-a és 9-e, az alkotmányjogi panaszt pedig 2016. április 5-én nyújtották be), az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), a támadott bírói döntést (Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.32.486/2015/3. számú végzése), az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Alaptörvény VIII. cikk (1) bek.], továbbá a fentiek szerint indokolta azt, hogy a bíróság döntését miért tekinti ellentétesnek az Alaptörvény felhívott rendelkezésével, és határozott kérelmet terjesztett elő a támadott bírósági végzés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés].
- [9] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [10] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [11] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában valójában a bíróság által megállapított tényállást vitatja, azt kifogásolja, hogy a bíróság tévesen minősítette az általa szervezett rendezvényt. Az indítványozó azt várja el az Alkotmánybíróságtól, hogy másként értékelje a bíróság által megállapított tényállást, valamint a feltárt bizonyítékokat, és mintegy negyedfokú bíróságként vizsgálja felül a bíróság által eldöntött ténykérdéseket.
- [12] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján „elsődlegesen az eljáró rendőrség, illetve jogorvoslati kérelem alapján eljáró rendes bíróság feladata és felelőssége a tényállás feltárása, és – az egyes tényállási elemek megfelelő értékelésével, a bizonyítási eljárás lefolytatása mellett – a rendezvény „helyes minősítése”, annak az eldöntése, hogy a rendezvény a Gytv. hatálya alá tartozik-e, és ha igen, akkor milyen törvényi, illetve egyéb jogszabályi előírások vonatkoznak az adott rendezvényre.” [3099/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [11]].
- [13] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a vizsgált ügyben a panaszos által szervezett rendezvényt megtartották. Az Abh. alapján „békés célú spontán gyűlések fogalomkörébe többféle köztéri gyülekezés sorolható. A valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meglepetéskeltő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület).” (ABH 2008, 663.) „Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már rámutatott arra, hogy a Gytv. alapján bejelentésre kötelezett békés célú közterületi rendezvények bejelentésének az elmaradása a Gytv. alapján nem szankcionálható; az adminisztrációs kötelezettség elmulasztása nem vezethet a rendezvény előzetes megtiltására vagy felosztatására ugyanakkor olyan törvénysértést jelent, amely egyéb jogkövetkezményt vonhat maga után.”

{3099/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [11]}. Az Abh. megerősítette, hogy „[a]z Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenységgel, hanyagsággal, eredménytelenül, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét. Az pedig, ha a rendezvényt a bejelentésben foglaltaktól eltérő időben, helyen, útvonalon tarthatnák meg minden következmény nélkül, értelmetlenné tenné a bejelentési kötelezettség előírását, illetőleg lehetőséget teremtené a gyülekezési jog visszaélésszerű gyakorlására.” {55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 465., lásd Abh., ABH 2008, 660–661.} A Szabs. tv. rendelkezéseinek konkrét ügyben történő alkalmazhatóságát tehát a rendes bíróság döntheti el a megállapított tényállás és a lefolytatott bizonyítás alapján. Ugyancsak a rendes bíróság hatáskörébe tartozó, és annak felelősségi körébe eső döntés az is, hogy a megállapított tényállás és a lefolytatott bizonyítás alapján folytatólagos vagy különálló rendezvénynek minősíti-e a jelen esetben megtartott rendezvényt.

- [14] Mivel az indítvány alapján az indítványozó a rendes bíróság mérlegelési körébe eső bizonyítékok újraértékelését és új tényállás megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-a, továbbá az 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 28.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/785/2016.

• • •